

Aktualności

Promocja książki autorstwa Władysława Wichmana „Związek Strzelecki na Zatorszczyźnie 1913-1914” wydanej przez Gminę Zator. 2021-12-15

13 grudnia 2021 r. na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie odbyła się promocja książki autorstwa Władysława Wichmana „Związek Strzelecki na Zatorszczyźnie 1913-1914” wydanej przez Gminę Zator.

W spotkaniu wzięli udział prof. dr hab. Piotr Borek Rektor UP w Krakowie, [prof. dr hab. Zdzisław Noga Kierownik Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii](#), dr Konrad Meus z Instytutu Historii i Archiwistyki UP w Krakowie, Piotr Domagała Sekretarz Zatora i Tomasz Wieliczko Zastępca Kierownika Działu Rozwoju, Oświaty i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Zatorze.

Podczas spotkania w ramach promocji książki odbyła się prezentacja pt.: „Człowiek, który zbudował pomnik trwalszy niż ze spiżu – czyli rzecz o Władysławie Wichmanie Seniorze” – rodowitym Zatorzaninie, Naszym lokalnym bohaterze i patriocie. Historię Jego nietuzinkowej postaci przedstawił Dr Konrad Meus z Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Władysław Wichman urodził się w dniu 23 czerwca 1885 roku. Był dzieckiem Jana i Emilii z domu Olejczyk. Przez cztery lata uczęszczał do szkoły powszechnej w Zatorze, z kolei piątą klasę ukończył już w Półwsi Zwierzynieckiej, będącej od 1909 roku częścią Krakowa. Był uczniem elitarnego krakowskiego Gimnazjum św. Anny znanego również jako Gimnazjum Nowodworskiego. Jako piętnastoletni chłopak zrezygnował z nauki w gimnazjum i rozpoczął edukację w cieszącym się dobrą reputacją Seminarium Nauczycielskim w Krakowie. Świadectwo maturalne uzyskał 8 czerwca i niemal z marszu podjął pracę tymczasowego nauczyciela w szkole ludowej w przysiółku Las w gminie Przeciszów. Rok po zakończeniu edukacji w seminarium zainicjował Ognisko krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego z siedzibą w Zatorze. W 1908 roku, Wichman otrzymał posadę pedagoga w szkole w podzatorskich Palczowicach. Dał się poznać w środowisku zatorskim jako znakomity organizator życia publicznego, patriotycznego oraz obywatelskiego. Bezspornie do największych jego sukcesów na tym polu należy zaliczyć zorganizowanie kółek rolniczych w Palczowicach oraz Smolicach, ochotniczych straży pożarnych w obu wymienionych wioskach jak również Czytelni Mieszczańskiej w Zatorze, a także Czytelni Ludowej Palczowicach. Nie pozostawał obojętny wobec prześladowań Polaków w innych zaborach. Uczestniczył jako referent w tzw. wiecach chełmskich organizowanych wówczas na Zatorszczyźnie. Był założycielem Związku Strzeleckiego na Zatorszczyźnie tworzących zaplecze Legionów Polskich, którzy w sierpniu 1914 roku wyruszyli na „wojnę powszechną” czyniąc pierwszy krok do odzyskania przez Polaków niepodległości. W 1914 roku został powołany do wojska austriackiego. Służył w 14 kompanii wadowickiego 56 pułku piechoty. W armii austro-węgierskiej dosłużył się stopnia podporucznika. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości nie złożył broni, lecz nadal walczył w wojnie polsko-ukraińskiej o Galicję Wschodnią i Lwów. Ciężko ranny w listopadzie 1918 roku w bitwie pod Mikulińcami trafił do niewoli ukraińskiej. Do czerwca 1919 roku, a więc do zakończenia działań wojennych, więziono go w Tarnopolu. W 1922 roku został kierownikiem szkoły w Podolszu. Po zamieszkaniu w Podolszu wydatnie zaangażował się w pracę na rzecz tamtejszej Ochotniczej Straży Pożarnej, dowodząc niejednokrotnie swoich umiejętności organizacyjnych oraz instynktu społecznikowskiego. Po wojnie udzielał się w lokalnych samorządach różnych szczebli. W latach 1921-1922 był członkiem Rady Gminnej w Palczowicach, a od 1923 do 1935 roku zasiadał w Radzie Gminnej w Podolszu. Dramatycznym momentem w życiu Wichmana – podobnie jak dla wielu Polaków – był wybuch drugiej wojny światowej i okupacja niemiecka. Musiał ukrywać się i uciekać na terytorium Generalnego Gubernatorstwa. Podczas pobytu w okupacyjnym Krakowie Wichman wraz z synem Władysławem nawiązali kontakty z polskim Państwem Podziemnym, aby z czasem zostać żołnierzami Armii Krajowej. Władysław Wichman-ojciec przydzielony został w randze kapitana do sztabu zgrupowania „Żelbet” będącym najmocniejszym konspiracyjnym związkiem krakowskiego obwodu AK. Działał pod pseudonimem „Władysław”. W Krakowie

odpowiadał za pracę biura legalizacyjnego w obrębie którego przygotowywał fałszywe dokumenty dla Żydów zbiegłych z getta oraz Polaków przybywających do GG z terenów wcielonych do Rzeszy. Z czasem został zastępcą szefa wywiadu i kontrwywiadu „Żelbetu”. Piękną kartę Wichman zapisał jako aktywny członek krakowskiego oddziału Rady Pomocy Żydom „Żegota”. W 1945 roku osiedlił się na stałe w Krakowie. W maju 1951 roku Władysław otrzymał stanowisko kierownika sekretariatu Studium Zaocznego krakowskiej Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Zmarł 5 kwietnia 1961 roku. Pochowano go w grobowcu rodzinnym w Zatorze.

Gmina Zator w 2021 roku wydała I tom publikacji naukowej autorstwa Władysława Wichmana „Związek Strzelecki na Zatorszczyźnie w 1913-1914” w ramach nowej serii wydawniczej „Książnica Zatorska”. Słowo wstępu do dzienników Władysława Wichmana napisali dr Konrad Meus, Tomasz Wichman i Mariusz Makuch. Nazwa serii wydawniczej pośrednio nawiązuje do bogatych tradycji bibliotecznych i czytelniczych dziewiętnastowiecznego Zatora. Wówczas została uruchomiona jedna z najstarszych w regionie czytelni publicznych, a było to już w 1871 roku. Uprzejmie informujemy, że dysponujemy bogatymi zasobami historycznymi, które systematycznie w ramach nowej serii będziemy odkrywali dla współczesnych i przyszłych pokoleń.

Wydana publikacja jest nieodpłatna i dostępna także elektronicznie. Serdecznie zapraszamy do lektury – dzienników Władysława Wichmana.[\(link\)](#)

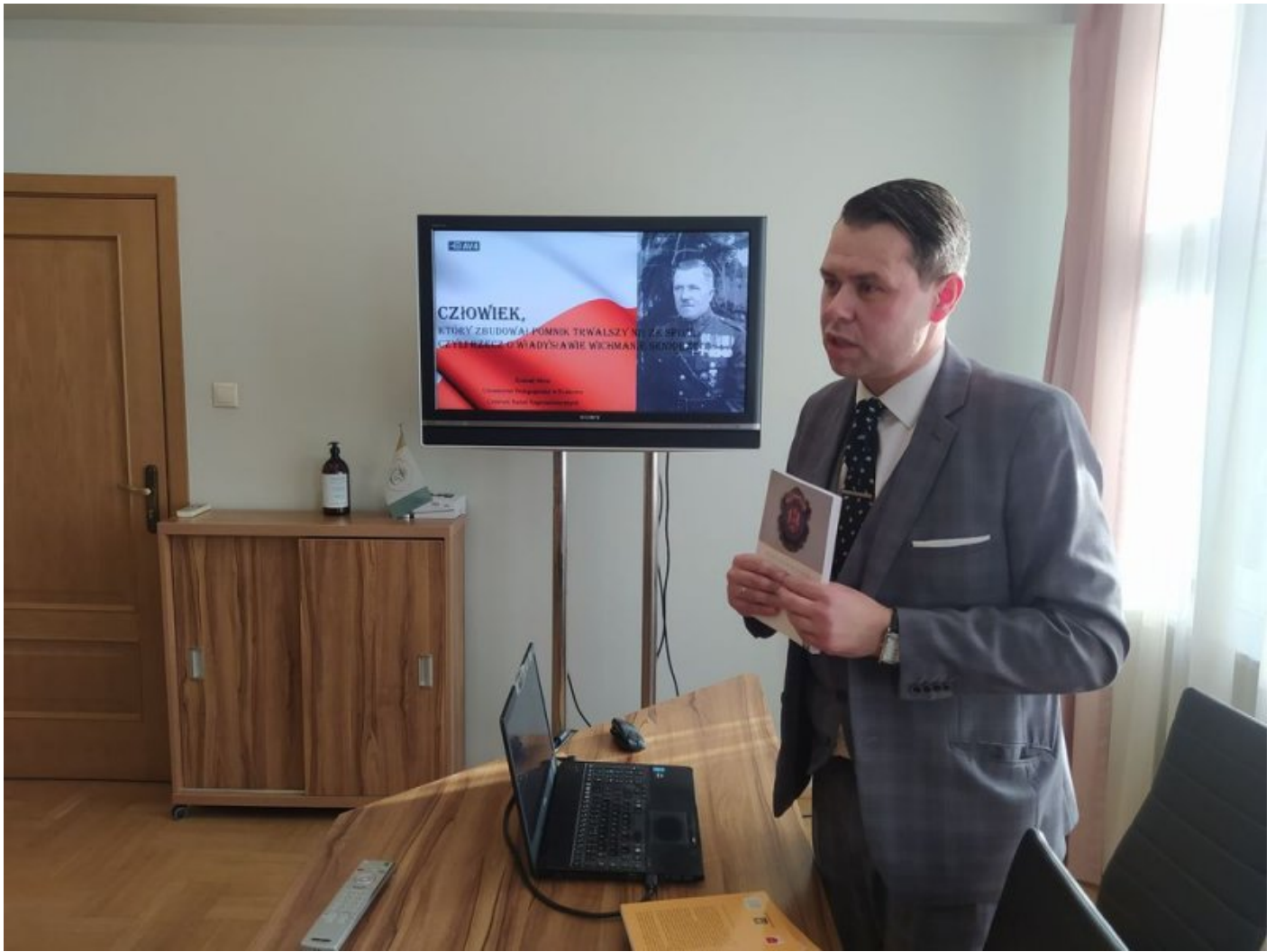
Prezentacja i promocja książki miała także miejsce podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej w Zatorze - obchodów 729 rocznicy lokacji Zatora. Na okoliczność obchodów kolejnej rocznicy lokacji Zatora oraz Święta Niepodległości.

To kolejne działanie w ramach podjętej współpracy z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie, dzięki której we wrześniu br. udało się zorganizować m.in. Zatorski Tydzień Naukowców, cykl spotkań społeczności lokalnej z pracownikami i studentami Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie pt. "Zator Opowiedziany" oraz rozpocząć projekt Archiwum Społecznego Gminy Zator.

Serdecznie dziękujemy za zaangażowanie rodzinie ś.p. Władysława Wichmana tj. Pani Zofii Williams oraz Panom Piotrowi i Tomaszowi Wichman za pomoc w realizacji książki oraz zgodę na opublikowanie dzienników.

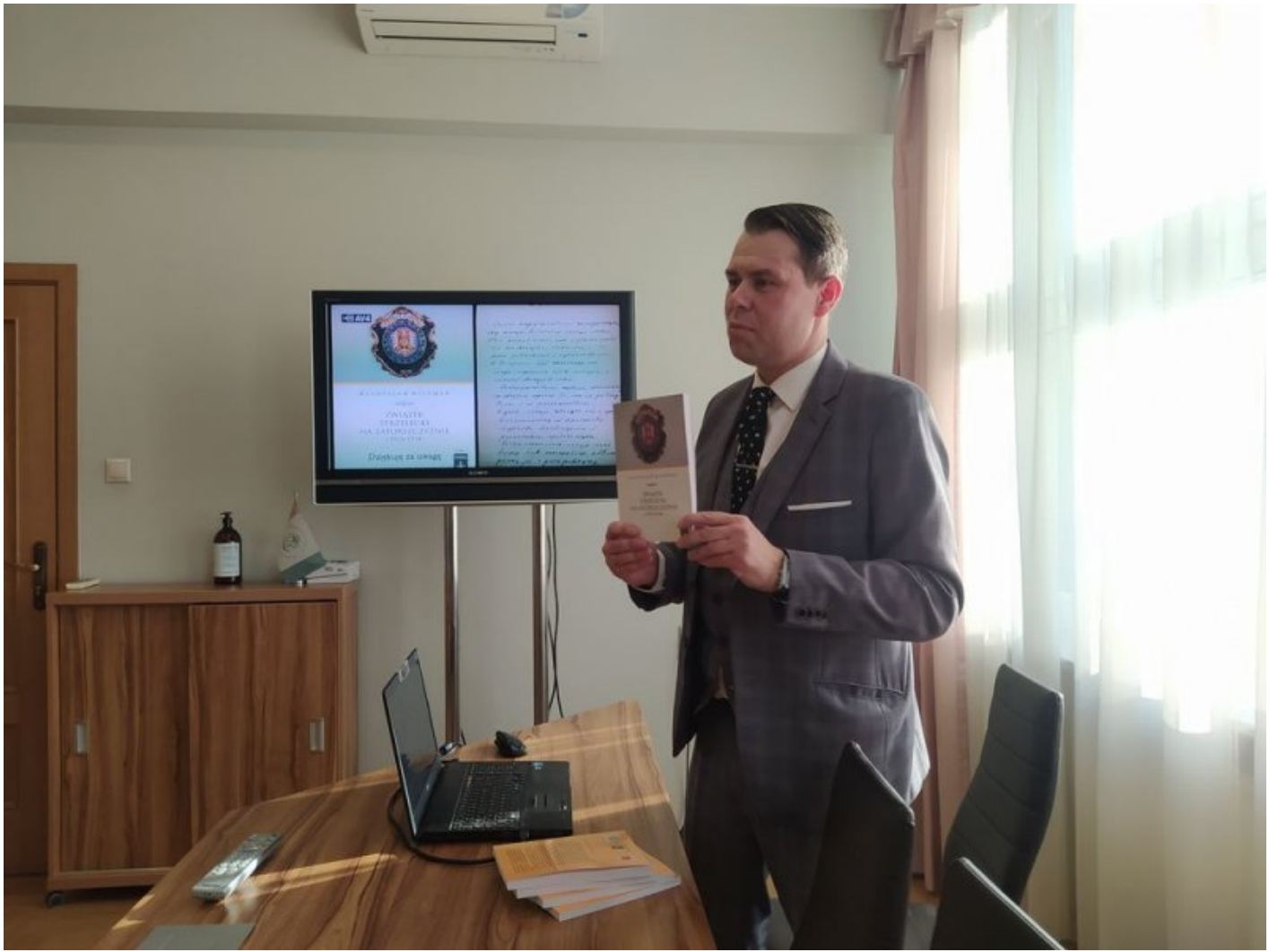

	Nazwa pliku	Data publikacji	Rozmiar	Pobierz
Kategoria: Powiązane pliki [1]				
	Wichman_Zwiazek_strzelecki_e-book.pdf	21-12-15 16:27	2.18MB	 pobierz

[wszystkie aktualności](#)